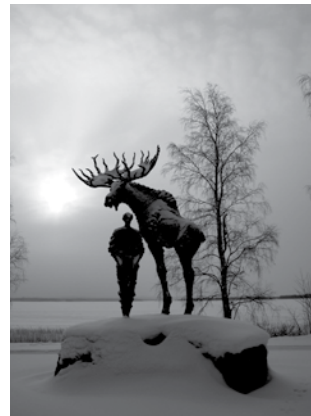

KYYHKYNEN

I/2009

Asketismi A.D. 2009?

"Ihmisten ei pitäisi niin paljon ajatella sitä, mitä heidän tulee tehdä, vaan sen sijaan heidän tulisi mieluummin ajatella sitä, mitä heidän tulee olla."
— Mestari Eckhart

Sisältö

Veikko Huovinen,
vaikeneva korpikirjailija 4
Ylioppilaskuntaraportti 9
Muistikuvia Assisin-matkalta 10
Riitta ja Olavi Heinon tie
fransiskaaneiksi 13

Teesit 15
Muut mediat 16
Kansainväliset kirjeenvaihtajat 20
Kyyhkynen featuring:
ortodoksimunkki 22
TYT:n ruumiinavaus 23

Tilaa nyt Kotimaa –50 % opintojasi täydentämään!

Haluatko perehtyä paremmin **kirkon ja seurakuntien asioihin?** Tahdotko pysyä ajan tasalla **kirkkopoliittikan kiemuroista**, päivänpolttavista puheenaiheista ja vallitsevasta mielipideilmastosta? Kaipaako tietoa alasi avoimista työpaikoista?

Oman alasi monipuolinen tietolähde
Kotimaa on jokaisen teologian opiskelijan tuore ja monipuolinen tietolähde. Se kertoo kirkon ja seurakuntien asiat laajemmin kuin mikään muu lehti. Se herättää keskustelua arvoista, jotka tämän päivän Suomessa vallitsevat. Torstaisin ilmestyvää Kotimaata täydentää joka arkipäivä päivittyvä Kotimaan verkkolehti www.kotimaa.fi

Samaan hintaan ilo!
Kotimaan välissä saat viisi kertaa vuodessa ilmestyvän ilo-lehden. Elämäntaito, parisuhde, perhe, hyvinvointi sekä kiinnostavat henkilöt ja ilmiöt kuuluvat ilon aihepiiriin.

Hyödynnä opiskelijatarjous:

tilaa nyt Kotimaa+ilo
puoleen hintaan vain 44,50 /12 kk!
Soita puh. 0207 54 2342 tai tilaa sähköpostilla tilauspalvelut@kotimaa.fi.

HUOM! Lähetä myös opiskelijakorttisi kopio tilauspalveluumme: faksilla numeroon 0207 54 2342 tai postitse Kotimaa-yhtiöt, tilauspalvelut, PL 279, 00181 Helsinki.
Tarjous on voimassa 31.12.2008 asti ja koskee vain uusia tilauksia.

Tuoreena postiluukustasi joka torstai!

Miksi miljoona suomalaista tekee työtä ilman palkkaa?

Mikä kannustaa vapaaehtoisia toimimaan ilman rahallista korvausta? Mistä he saavat voimia vaativiin tehtäviinsä? Tänä syksynä Kotimaa haastattelee vapaaehtoistyötä tekeviä, esittelee vapaaehtoistyön eri muotoja ja kannustaa keskustelemaan aiheesta. Tule mukaan keskusteluun!

VAPAAEHTOISET

Pois auringon tieltä!

Mitä on asketismi? Mitä se voisi olla vuonna 2009, vai jaksako tällaista enää kysyäkään näin usean vuosisadan jälkeen? Kun paruuksia yhä odotellaan, niin Kyyhkynen päätti määritellä asketismin vielä kerran!

Kädessäsi on vuoden 2009 ensimmäinen Kyyhkynen. Paljon uutta, jotain vanhaa. Päätoimittajia on nyt kolme, mutta lehden olemus on yksi. Tämä olemus on tarttua siihen, mikä tapahtuu nyt ajassamme, mutta pitää silti eilinen mielessä. Olemme kiinnostuneita ympäröivästä yhteiskunnasta ja kuitenkin aina teologeja, uskonoppineita, ja lehdessämme se myös näkyy.

Lehdessä aloittaa uusia palstoja. Kansainväliset kirjeenvaihtajat -palstalla keräämme ajatuksia ja tunteita eri maiden luterilaisilta teologeilta. Pioneerina tässä numerossa Namibia. Kyyhkynen featuring -palstalla puheenvuoron saa jonkin eri kulttuurin, tieteen- tai taiteenalan edustaja. Kiintotähtenä vuoropuhelu, motiivina ymmärretyksi tuleminen.

Kolmas palsta on nimeltään Teesit. Nyt ravistellaan jähmettyneitä ajattelutottumuksia ja tyynejä itsestäänselvyyksiä! Näiden teesien disputaatiot ja naulauspaikat saattavat yllättää, kun teesinaulat pyrkivät läpäisemään ajanhenkemme sileän kylmän pinnan!

Suomalaista näkökulmaa etsiessämme poimimme haastatteluun julkisuudessa huonosti viihtyvän **Veikko Huovisen**, Kainuun Suuren Korpikirjailijan.

Asketismi on sisäistä kilvoitusta kohti ulkoista tärkeämpiä päämääriä. On se sitten ulkoisen kurjuuden ympäröimää tai vain sielun kätkeytyä vaellusta, yhtä kaikki: askeetti pyrkii hengen kirkkauteen, katseensa alati auringossa.

Anna-Liisa Tolonen, Lauri Kempainen & Pekka Mustakallio

Veikko Huovinen, vaikeneva korpikirjailija

OLEN SOPINUT SAAPUVANI SOTKAMON KIRKONKYLÄLLE
KONSTANKUJALLE. TAPAA KAINUULAISEN KIRJAILIJAN VEIKKO
HUOVISEN. PROFESSORIN, PAKINOITSIJAN, HUMORISTIN,
KUNNIATOHTORIN, VEITIKAN. VIELÄ MITÄ. TOISINAJATTEILIJAN.

Näillä korkeuksilla on lapsuutensa saanut kuulla lentsuista ja konstapylkkäsistä. Ei olla meteliä pidetty, mutta kotona on toisteltu Huovisen sattuvia sutkauksia ja sitten hymistely hiljaa. On oltu ylpeitä siitä, että *Koirankynnen leikkaajaa* katsoo koko Suomi.

Se on semmoinen vetäytynyt mies, joku tietää. Ei taida nykyään ruveta haastateltavaksi. Ei se piittaa julkisuudesta ja elelee muutenkin hiljoksiin.

Se oli vaikea juttu, se pojan kuolema, sanotaan myötätuntoisesti.

- Minä en sitten mikään kyyhkyläinen ole, huomauttaa Veikko Huovinen heti ensikättelyssä, - minä olen vanha ukko.

Hyvä näkö, uteliaisuutta ja tarkoitus huumorilla

Penskana pelkäsin naurettavaksi tulemistani. Ei mikään rohkaiseva ennusmerkki sille, joka joskus vanhempana tulee kirjoittamaan leikkilisiä, jopa naurettavia tarinoita lukijoilleen.. (MM)

- Vai että vasenkätinenkö?

Noo, aina niitä jokunen on niitakin... Huovinen toteaa yhtäkkiä.

- Se on tämä hyvä näkö, mikä minulla on, hän selittää, vaikka ovat kaihia leikelleetkin. Ja että on uteliaisuutta. Näillä vaatimattomilla avuilla on Huovisen mukaan tullut luotsattua oma kirjailijan tie, aina Suomen tunnetuimpien kirjoittajien joukkoon.

Huovinen aloitti kirjallisen uransa opiskeluvuosinaan Helsingissä. Hän oli vähän päälle parikymppinen metsätieteen ylioppilas, kun vuonna 1950 julkaistiin hänen ensimmäinen teoksensa *Hirri*. Sitä seurasi mainetta niittänyt ja yhä vain niittävä *Havukkahon ajattelija* (1952).

- Olin Helsingissä yksinäinen kaveri. Mutta silloin oli tarkoitus huumorilla: aika oli vakavaa ja Suomen asema uhanalainen. Minulla oli tahto liennyttää tuota vakavuutta.

- Ihan yllätyksenä tuli se menestys sitten.

Huovinen on elämäntyökseen kirjaillut yli kolmekymmentä kirjaa: hamstereista, hitlereistä, korpimaisemista, suurmiehistä, herroista ja syrjäseudun elämästä.

Omaelämäkerrassaan Huo-

Huovisen lyhyet erikoiset Kyyhkyselle

Veikko Huovisen kirjailijantuotantoon kuuluu pitkälti toista sataa lyhyttä tarinaa. Niissä yhdistyvät monet kirjalliset tyylit ja erilaisten maailman ilmiöiden tarkastelu. Huovinen on nimennyt nämä juttunsa "lyhyiksi erikoisiksi". Huovinen kuvaa omaelämäkerrassaan:

"Hauskoiksi ja yllättäviksi ne on tarkoitettu tavanomaisuutta ja ajattelun ihroittumista vastaan. Ne ovat toisinajattelijan tunteja ja niissä on tallessa jotain niille ajoille ominaista."
(Muina miehinä 2001)

Nuoruus - Niin... se meni vakavan ajan takia sekavaksi.

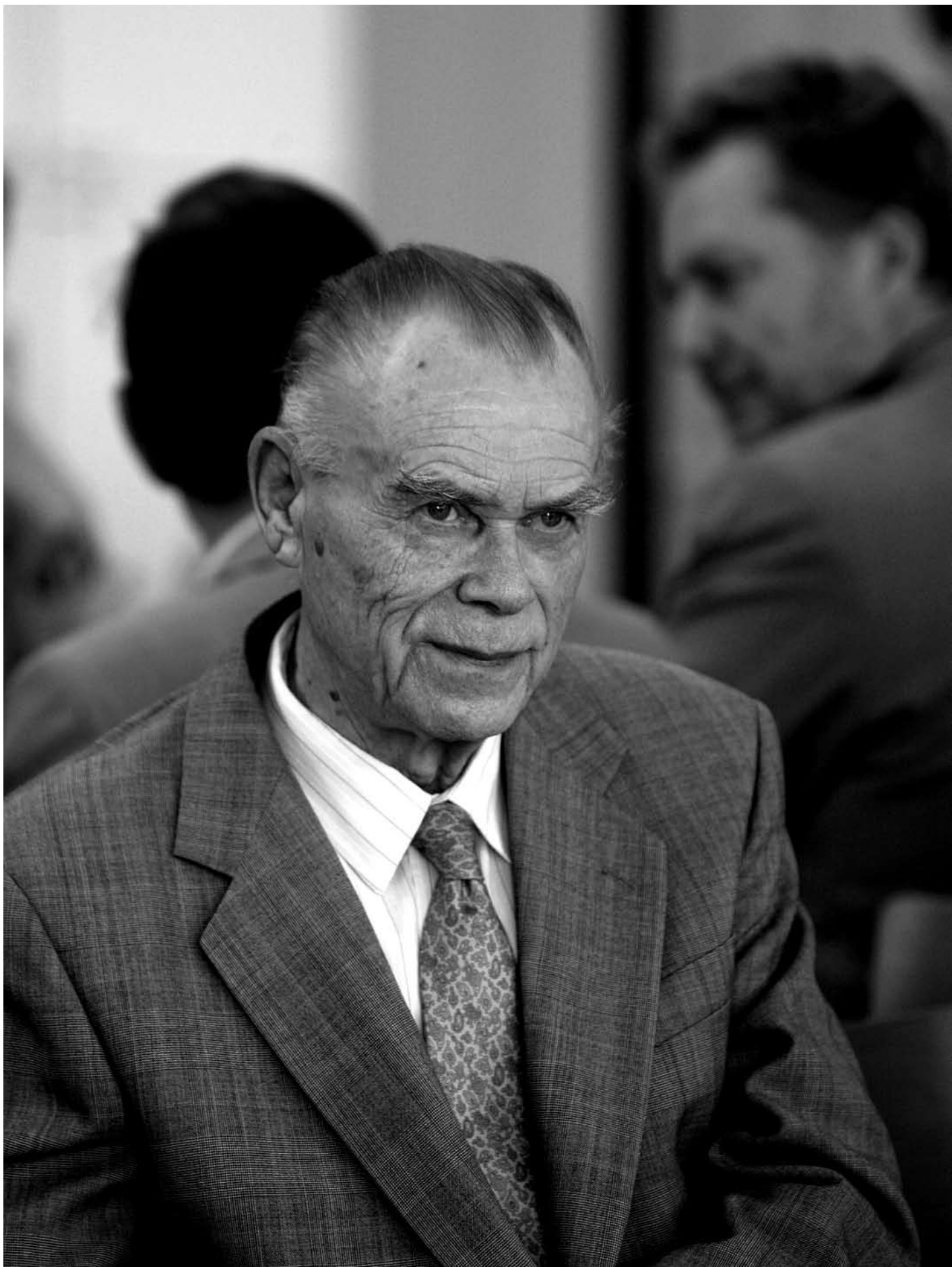
Viihde - Joskus hyväksi, että viihtyisi.

Tavanomaisuus - Sitä minä vihaan, että se vallitsee tässä maailmassa. Ihmiset tekee aina samat temput eikä opi mitään. Jankuttaa samoja puheita.

Helppo elämä - Ei voi johtaa hyvään semmonen. Se on kuin uskonto nykyään se helppo elämä. Kerskakulutus. Siitä seuraa ihroittuminen.

Hymy - Se on herttaista. Kyllä se valaisee tätä maailmaa paljon.

- Outo tilanne se on, että tuli vanhaksi. Vaan tiesipä sen, että on tulossa, miettii Veikko Huovinen Kyyhkysen haastattelussa.
(Kuva: Teijo Määttänen)

vinen kertoo häntä luonnehdittaneen tyypiksi, jossa yhdistyy julistuksellisuus, umpimielisyys, pidättyväisyys ja kuvittelukyky.

Kirjailijana häntä on tutkittu ja tulkittu, annettu arvostusta ja välillä jätetty sopivasti huomiotta.

- Ihmettelen itseäni, kaikenlaista heppulia täällä vaeltaa! Että empä nyt osaa ylvästellä: kimpuroija on täällä pitänyt.

Huovisen lapsuuden pi-hapiiri on vain kivenheiton päässä hänen nykyisestä kodistaan.

Kauas ei täältä tullut lähdettyä eivätkä kirjailijaa paljon maailman raitit houkutele.

Näissä maisemissa, yhdel-

tä kylältä käsin, on maailmaa tähyilty, luettu uutisia ja tuumailtu elämänmenoa.

- Toiset sanoisi tätä yksitoikkoiseksi, mutta minä viihdyn kotona. En koskaan tahdoisi lähteä täältä. Helsinki on niin itsekeskeinen paikka, oli jo silloin aikanaan. Tuntui hyvältä pystyä täältä käsin vaikuttamaan.

Nyt vanhemmiten on kunto käynyt huonommaksi eivätkä jalat enää kannan edes ympäröivien vaarojen rinteille tai muuten vaan metsän mätäille kuleksimaan. Mutta ei luonto karkaa korpikirjailijalta.

- Se on jossakin täällä tallessa kaikki, hän kopauttaa pääkoppaansa ja hymyilee salaperäisesti.

- Ei minua kiinnosta juosta katsomaan Pisan kaltevaa tornia. Ihminen se minua kiinnostaa. Ja ihminen on aika lailla samanlainen kaikkialla.

Muina miehinä on tullut elettyä

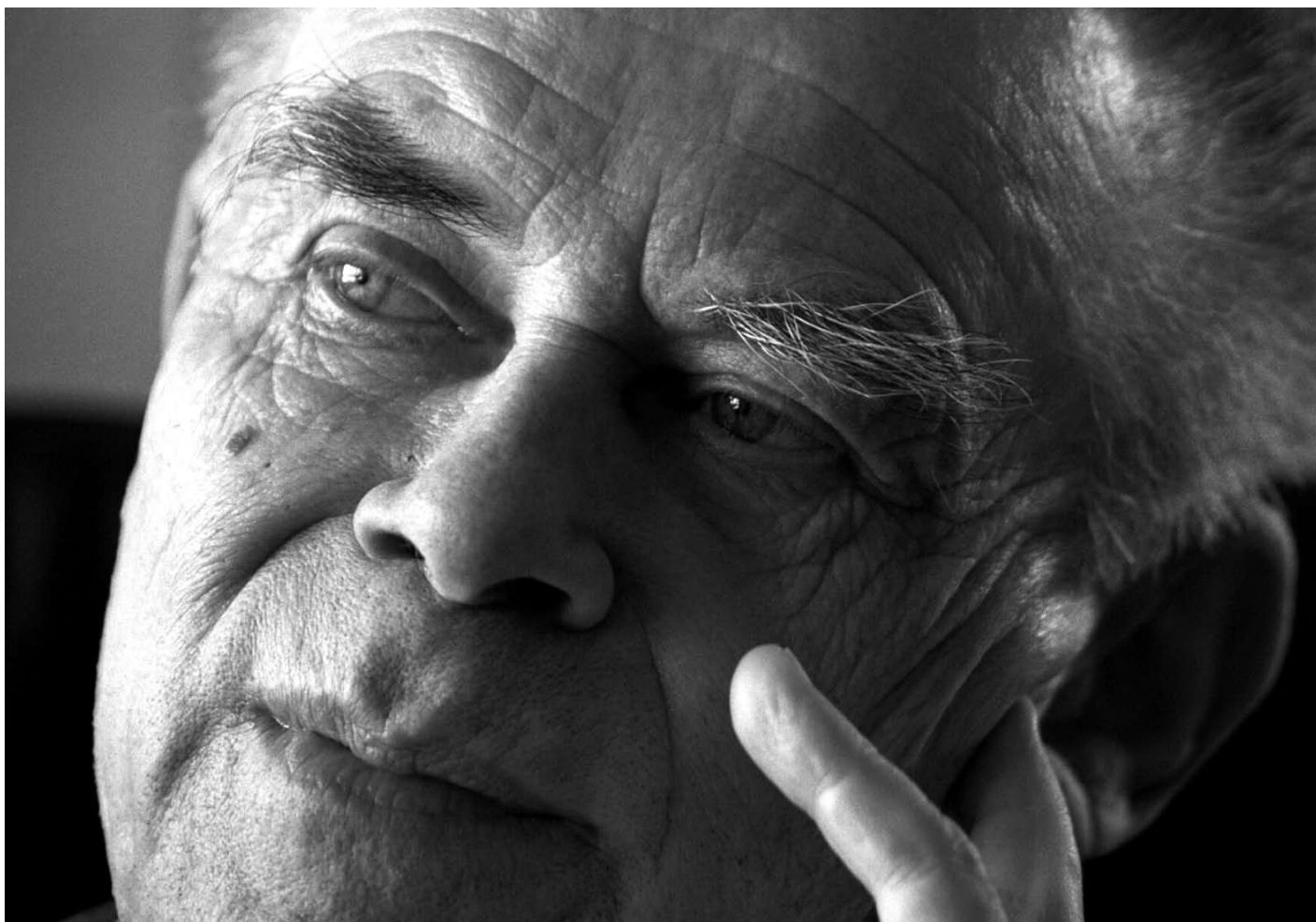
Kevään mittaan Huovisella täyttyy 82 vuotta tällä maapallolla. Kunnianhimoinen ja kiinnostunut tarkkailija on nähnyt paljon.

- Vaatimattomuuteen on oppinut. Ei sitä osaa kukkoilla. Nuoruudessa sota ja pula-aika hoitivat automaattisesti sen, että oli tyydyttävä vähään.

- Oli pakko olla niillä ehdoilla, mitkä oli. Pelkoakin oli ja niukkaa kaiken kanssa, kun säännösteltiin. Sodanjäl-

keisinä vuosina olin vielä savotassa: näin sotainvalideja kahlaamassa hangessa elantoa hankkimassa. Minä en katkeruudella sitä niukkuutta muista, päinvastoin. Minulla oli siellä savotalla hyvä elää.

Herrat-sana sävähdetti minua. - - Minua ikään kuin hävetti, että minäkin olen niitä herroja, minustakin on tulossa herra. - - Myöhemmin olen usein huomannut, että herraksi tuleminen on hiipivää, salakavalaa; se sujuttaa lonkeroitaan ja imukuppejaan uhrinsa niskaan kuin mammona, kuin kitsaus, velttous, ihraisuus, kuin verenhivutustauti, piittaa-mattomuus, kuin irrallisuus kohtuullisista, kunniallisista

- Olen aika eriskummallinen olento, en voi itseäni selittää, mistä ja miksi tuli tämmöistä.
(Kuva: Juhani Karvonen)

elämänarvoista... (MM)

- Vanhempana olisi ollut mahdollisuus röyhistelyyn, mutta ei ollut minulla rohkeutta eikä tarmoa semmoiseen. Muina miehinä sitä on tullut elettyä, rehvakkaamminkin olisi voinut - van kun ei osannut.

- Tuskin se ihan omaa valintaa oli. Kasvatus ja maan lähihistoria sen tekivät, että tuli oltua vaatimattomasti. Röyhistellä olisi voinut kirjallisen kulttuurielämän johtavilla paikoilla ja olla muutenkin enemmän esillä. Ja tulihan sitä oltua tapetilla, tuli kyllä.

- Nyt se saa riittää. Viimeisin kirjani (Pojan kuolema 2007) vei hiljaisuuteen, vaiensi tämän humoristin. Ja vuodet ovat tuoneet ikää.

- Meillä on elämä täällä luontojaan suhteellisen askeettista. Ruuasta ei kyllä ole puutetta: vaimo syöttää epätoivon vimmallakin. Muuten eletään rauhassa. Ei ole niitä kulutushaluja. Se on minulle tärkeätä, että on vakaata, ja että suurin piirtein tietää, mitä milloinkin tapahtuu.

- Arvoista on säilynyt perhe, ehdottomasti. Ja tuo perheen emäntä. Se pitää tämän homman pystyssä. Jotain jos voisin nyt siirtää jälkipolville, se olisi, että vanha elämä pistettäisiin arvoonsa. Se miten omilla ehdoillaan on eletty ja on tultu toimeen. Sitä saisi kyllä kunnioittaa.

- Mielenrauha, jos semmoisen saavuttaa, tekee autuaaksi. Eipä ole helppo tehtävä ihmiselle... Ja se, että on eletty, mikä on sallittu; tehty nämä temput; koetettu olla mukana. On saanut kolhuja vaan on voittojakin.

- Omaelämäkertani (Muina miehinä. Kirjailijan muistelmia 2001) syntyi kun tuntui,

että vielä minä muistan. Oli korkea aika kirjoittaa se. Minua pidetään niin käsittämättömänä otuksena, tahdoin osaltani selvittää tapahtumia. Sen kirjan tiimoilta elin muistoissa: jollain lailla oli jännittävää huomata, että olin joskus tuommoinenkin... Tulipa tehdyksi sekin.

Kirjailijan omatunto on aina huono

Sanottavaa tuntui olevan, vaikka kaikki tuntui hajanaiselta ja ylivoimaiselta. Oli olemassa tavattoman paljon asioita. Mihin puuttuisin. Minussa kamppailivat pyrkimys vakavamieliseen pohdiskeluun ja ilottelevaan pakinointiin. (MM)

Kun Huovinen kuvaa ihmistä, ei lukijan naama pysy peruslukemilla. Huovista onkin nimitetty humoristiksi. Itse Huovinen tunnustautuu mieluummin ”kirjailijaksi, jonka tuotannosta löytyy huumoria”.

- Oma teksti on paikoin aika vakavaakin, Huovinen toteaa.

Henkilöhahmoista tihkuu arjenmakuinen vastuu elämästä, ilmaistiin se sitten naurunhörähdyksellä tai kii-vaammin sanakääntein.

Humoristista tai ei, on lukijan ainakin myönnettävä, ettei Huovisen kirjojen sisältöä pelkällä naurulla kuitata. Mieluummin kotiutuu kirjojen sivuilta hymynkare huulille - saattaapa käydä sisikunnassa jokunen syväluotaava mielte kolkuttelemassa, kun hilpeä sanansäilä heilahtaa lähelle.

Mutta saarnaamaan Huovinen ei ala. - Aina nuo ovat metsämiehet nimittäin leikin ymmärtäneet.

Koin osittain korpiromanttisia elämyksiä, en käsittänyt ehkä kaiken perimmäistä taustaa, näin myös vakavia, järkyttäviä ilmiöitä, kuuntelin sosiaalista omaatuntoani. Aivan hämärissä alkoivat itää kirjalliset aikeeni. (MM)

- Kirjailijan omassatunnossa sitä vasta on miettimistä. Matti Kurjensaarta lainatakseni: se on aina huono. Kun on jotain kirjoittanut, ei voi sitä enää korjata. Kaikkea voivat sitten käyttää hyväkseen tai pahakseen.

- Joskus mietin, olisiko kannattanut mitään kirjoittaa. Kun saisi pois, ne riehakkaimmat jutut... tai saisi pois edes mielestä.

- Ja sitten on ne hyvät asiat, joita ei ole uskaltanut käsitellä. Niistäkin on huono omatunto ja kaduttaa. Ei tullut kirjoitettua kunnolla esimerkiksi lapsista.

- Enää en jaksa kirjoittaa. Maailman tilanne on niin sekava. Mistä löytää enää vakautta, staattisuutta? Mihin tässä voisi tarttua? Minun mielestäni tämä aika on epäkohtia täynnä.

Onhan niitä toiveita

Olin jostakin kirjasta luenut käsitteestä ”taiteilijan kamppailu”. Minä olen aina vierastanut tällaisia komeita sanontoja, ne ovat toisia korskeampia, asemastaan tietoisempia varten, ei kirjailijalle joka työskentelee ”muina miehinä” herättäkseen humoristisia mielikuvia lukijoiden iloksi. Mutta kamppailua se totisesti oli. (PK)

- Taistella tässä yhteiskunnassa pitäisi, ettei jäisi syrjään. Pitäisi kirjoittaa vihaisia vastineita julkisuuteen, muis-

K o m m e n t t i : Liennytystä

Vakavien ilmiöiden äärellä on saatava velmuilla. Huolestuneisuus, alituinen uhka ja pelon tunnustaminen vaativat kaverikseen hölmöyksiä, ilonpilkkeitä räisemään ja lämpöä luomaan.

On ikään kuin päästävä koettamaan, minkä kaiken saa nauramalla hetkautettua arkiradoiltaan, ajateltua toisin.

Mutta kuvitellaanpa aika, joka ei suhtaudu vakavasti mihinkään. Siinä ajassa ei ole sijaa huolella ja epävarmuudella. Ei, vaan ne karkoitetaan taudinkuviin jarutistetaan stressitekijöiden välteltävään ja välineelliseen rooliin.

Sieltä ne jatkavat piruiluaan, mutta niin vain on, että niille jätetään pelkkä oireen osa, niiden asiaa ei oteta tosissaan. Samassa suhteessa viihteistetään ilotkin. On tärkeää, että ne markkinoidaan taitavasti.

Sellainen aika on lättänä kuin pannukakku. Naurut nauretaan siellä samalla ilmeellä kuin itketään itkutkin. Kaiken arvo on romahtanut ja silti mihinkään ei riitä enää varat.

Kukaan ei huojennu, ei ole hetkeä, jonka ajaksi hetkahtaa radoiltaan. Kun olisi edes missä kulkea, tasaisesti ja vakaasti.

Onko liian myöhäistä nauraa? Onkohan vielä aikaa vakavoittua?

tuttaa, että vielä minä olen elossa.

Suomalainen syrjäytyneisyys vilkkaissa kaupunkioiloissa kavahduttaa enemmän kuin verkkainen syrjäseutuelämä.

- Tällä maakunnalla on nykyään tämmöinen syrjäisyyden leima, oikein negatiivinen. Vaikka minä väitän kyllä, että täällä ollaan ihan eri lailla valistuneita.

- Kun minä ajelen jossain Keski-Suomessa, niin minä ajattelen, että siellä se vasta perukka on. Jossain siellä Joutsan tienoilla.

Mutta on jotain sellaista määrittelemätöntä myhäilyä, kuin pehmeän siiven siipaisua tai arkailevan käden kosketusta lapsen suortuvil-

la, jossa hyvä mieli ei puhkea nauruksi vaan hymyksi. Se on kuin elokuun lämmin iltahämärä, se ymmärtää, antaa anteeksi ja lämmittää kuin naukku

Aikoinaan toivoin, että kirjan perimmäisiin sokkeloihin jäisi kuin ilmassa leijumaan hiljainen hymy. Onhan niitä toiveita, harvoin ne toteutuvat. (MM)

Kaikki tekstit: Anna-Liisa Tolonen
Huovisen kuvien lähde: Kainuun Sanomien arkisto

Tekstikatkelmat ovat Veikko Huovisen kirjoista Muina miehinä - kirjailijan muistelmia, WSOY 2001 (MM) sekä Pojan kuolema, WSOY 2007 (PK).

Havukka-ahon ajattelijan patsas paljastettiin Sotkamossa 1989 Veikko Huovisen tuotannon kunniaksi. - Tulee sitä vilkaistua ohiajaessa. Hirvihän siinä on komea, oikein jylhä. Ja sitten on se miehen ruikula, aika kummallinen otus.

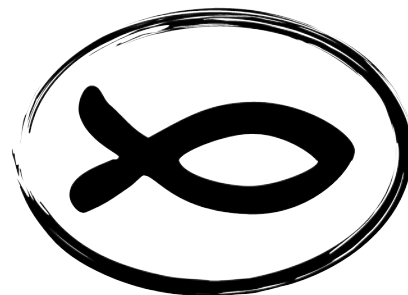
(Kuva: Anna-Liisa Tolonen)

156. VUOSIJUHLA

vietettiin 3. helmikuuta 2009. TYT:n yhteistyökumppaneina toimivat:

PAPPISLIITTO PRÄSTFÖRBUNDET

Suomen Pipliaseura

ALLWOOD

www.allwoodindustrials.com

TYT:n 156. vuosijuhlaa vietettiin Suomenlinnassa. (Kuvat: Henna Koivula)

Cyclomaniaa

Ylioppilaskuntaraportti

Lauri Laine

*Kirjoittaja palvelee
konetta HYYn hallituksen
koulutuspoliittisena vastaavana*

Iso hälläpyörä on vierähtänyt jälleen rattaan verran eteenpäin. Nyt puhutaan tietosuojasta, yliopistolaista ja eläkeiästä. Ihmisten työuraa venytetään molemmista päistä ja vasurilla uudistellaan siinä sivussa vähän sosiaaliturvaakin. Moni uudistus kohdistuu opiskelijoihin, mutta menossa on niin monta uudistusta, että tiili hukkuu seinään ja pieni ratas suureen koneen uumeniin.

HYYn uusi hallitus tuntui itsessään vallankumoukselliselta osakuntien ollessa oppositiossa ensimmäistä kertaa neljännesvuosisataan. Uutta yliopistolakia vastustava yliopistolaisten radikaalisiipi vetää kuitenkin vallankumouspointsit kotiin HYYn nenän edestä. Ylioppilaskunnat meluavat vähän mediassa ja muut kaduilla, mutta syntyvä ääni on kuitenkin vain kärpästen surinaa isojen poikien korvissa.

Valopilkkuja vaiko kuitenkin? Uusi Domus Gaudium valmistui ajallaan ja järjestöt ovat sinne kotiutuneet kauppatieteilijöiden suureksi riemuksi. Naapuriapua ja naapurisopua tarvitaan, mutta myös kärsivällisyyttä, kun todettava on, että ylioppilastalonrakennustaito ruostuu sadassa vuodessa melkoisesti. Pyörä on sorvattu uudelleen.

Pikkuvikojako yhtä kaikki pienessä ja isommassakin koneessa?

Muistikuvia Assisin- matkalta

Luominen

Se päivä oli paralleeli: ihmisen sielun matka luomisen ihmeestä kärsimysten kautta kohti jumalten, Kristuksen hääateriaa. Aamu valkeni unisen kauniina bussissa Valfabricasta Perugiain, täynnä toivoa ja mahdollisuuksia niin kuin luomisaamun hämärässä.

Koululaisia nousee kyytiin, etruskien jälkeläisiä. Sopusuhtaiset jäsenet, etruskinenät, piirteikkäät kasvot. Viatonta ja virheetöntä kuin suoraan kipsivalosta.

Jos jossain ihminen istuu ympäröivään luontoonsa niin Italiassa ja Kreikassa. Suomessa ollaan kuin alieineita, kuin japanilaisen animaatioelokuvan romuluista, koneiden nimeen vannovaa valloittajakansaa. Sellainen kansa ei ole luonnosta lähtöisin vaan on itse luonut oman demonisen tarkoituksensa.

Kun rakennetaan uusia Kouvoloita ja Poreja, loskaan yhdistetään kaakeloituja pastellisävyjä, ja jokainen rakennus seisoo yhtä itseriittoisena ja sulkeutuneena ympäristöltään kuin vain suomalainen mieli voi itsestään peilata.

Bussi nousee mäen päälle

asemalle ja jarrupaineet pihattavat ilmoille. Juna Toscanaan, si signore!

Tämä on paratiisi. Halleluja. Tästäkö **Dante**kin ehkä kirjoitti? **Goethe** ainakin lienee ollut mielissään *Italienische Reisellaan*. Tuo Lännen Suuri Pakana, puhdas sielultaan ja mieleltään ilman Kristustakin. Kyllä on kelvannut, elementtitaloa ei ollut vielä keksitty. (Eikä kukaties vielä lääkään Italiassa?) **Tillich** ja kulttuurin demonisten muotojen analyysi odottivat vasta sadan vuoden päässä.

Kilvoittelu

Paratiisin verhot revitään kuitenkin alas. Saatana on juuri luikerrellut portinpielistä sisään. Saatana on minun mieleni. Saatana asuu minussa, minun sielussani ja pimeän laskettua junan kulkusuunta vaihtuu kohti infernoa.

Hittoon Toscanan ja Rooman runolliset seetrikukkulat, olen ulkomailla kuin säilytetty tarhakani! Koskaan ei tiedä milloin voi hukkaa itseensä.

Istun junassa. Vietin päivän Firenzessä arkeologiasta-

väni **Marcon** seurassa. Konkreettisesti olen paluumatkalta Valfabricaan, mutta se on sivuseikka.

Ei ihminen löydä rauhaa mistään jos ei mielestään. Ihminen kantaa kaikkea mukanaan, perikatonsa perillinen. Ei mielisairaus ole yksilön, vaan yhteisön sairaus, kirjoitti **Martti Siirala**.

Menetän mieleni tasapainon. Ajatukseni vaativat tilille. Oma menneisyyteni ottaa yhteyttä. Juuri nyt, kysymättä hetkeä. Ne räjäyttävät vanhan sodanaikaisen kraanaatin affektiivisessä aivoloh-

kossani.

Ja Italia loittonee. Vaikka kuinka matkustaa halki Euroopan ei itseään ja historiaansa pääse karkuun. Ei mutta lähdinhan Italiaan! Saksaan! Puolaan! Slovakiaan! Minua ei ole olemassa, muistakaa se, ei ole koskaan ollutkaan!

En tule mistään, juureni olen repinyt maasta johon minut istutettiin. Mitä annoin, ottakaa se lahjana, mutta antakaa minun mennä! En halua kuulla enää sanaakaan.

Matkustan matkani loppuun saakka. Olen kuolemanväsynyt, hikoilen ja tuijotan

poissaolevana ikkunan pimeyteen. Yön pimeys vei minulta Italiani, näkyy vain junan sisävalo. Missä olen? Pimeydessä. Lopulta perillä asemalla.

Leivän murtaminen

Painajainen painuu vihdoinkin takaisin unholaan. Saan voiman unohtaa. Yön sydämessä saan vapahduksen, kun olen jälleen ystäväni seurassa ja liityn aterioimaan heidän kanssaan.

Juon kännit maalaisviinistä, matkanjohtaja laulaa nuoruutensa folk-sävelmiä ikävöivästä, kaiken olemisen

avaavasta rakkaudesta kalteimpaan tyttöönsä ja veriseen Kristukseen, kaikkensa antajaan. Laulaa niin kuin kykenee vain ihminen, joka rakastaa omaa surullista sisältään.

Apofasis, sanaton, kuvailematon Jumala ja hänen kutsunsa ihmisen sielussa, jota ei tekniikalle ole koskaan olemassa.

Minäkin laulan ja yön viimeiset valvojat vierelläni kuuntelevat humalani kiihkoa, joka tahtoo elää ja olla olemassa aina ja rakkaudessa täydellisenä.

Contemplatio

Veli Fransiscuksen unenomainen hymni kaikuu vielä pitkään korvissani kaukaa ränsistyneestä San Damianon luostarikirkosta. Kaikki muu on Assisissa turhaa, *decorazioni*, kaikki kymmenet kultaiset kirkot ja monumentit.

Paavi tuli ja vihki veljet Rooman kirkon paimeniksi lupaa kyselemättä. Sama Mahti-Rooma on tänäänkin kaikkialla läsnä, kaikkein konkreettisimmin Santa Maria degli Angelin basilikassa.

Basilikan sisällä on ensimmäisille fransiskaaneille annettu Porziuncolan piskuinen kirkko. Aikanaan vain taivaankansi rajasi sitä, sama ääretön taivas, joka kaartuu köyhille ja rikkaille, kristityille ja muslimeille.

Sittemmin kyseinen Porziuncola seisoo orpona vangittuna reliikkinä valtavan basilikan alttarin juurella. Taivas on suljettu siltä jo aikoja sitten.

Teksti: Pietro Samuele di Montenero

Kuvat: Marjaana Toiviainen

Kuva: Riitta Heino

Riitta ja Olavi Heinon tie fransiskaaneiksi

KUINKA ELÄÄ
FRANSISKAANISTA ELÄMÄÄ
TODEKSI SUOMESSA?
FRANSISKAANISUUDESTA
TULI OSA RIITTA JA
OLAVI HEINON ELÄMÄÄ
HYVIN HITAASTI. NYT
HE OVAT KOLMANNEN
SÄÄNTÖKUNNAN NOVIISEJA.
KOLMAS SÄÄNTÖKUNTA
KUTSUU IHMISIÄ KULKEMAAN
ARKISESSA ELÄMÄSSÄÄN
FRANSISCUS ASSISILAISEN
YKSINKERTAISTA TIETÄ:
SEURATA KRISTUSTA
NÖYRYYDESSÄ,
RAKKAUDESSA JA ILOSSA.

Fransiskaaneisuuden kutsu

Riitta ja hänen miehensä Olavi tulivat aikanaan 70-luvulla lukemaan teologiaa hyvin erilaisista kotitaukautoista ja ilman selkeää herätysliiketaustaa.

- Olavi oli suuntautunut yhteiskunnallisiin pohdiskeluihin, ja minä olin uskossa kaikin puolin noviisi.

- Toisena opiskeluvuonna löysin sattumalta Taizén kirjeen luentosalin pöydältä, ja lukiessani sitä mielenkiintoni heräsi tuohon ekumeeniseen yhteisöön ja sen avaraan, mutta haastavaan teologiaan, Riitta kertoo.

- Pian olimme jo Anna-

Maija Rahttilan järjestämässä *konsiili-illoissa* ja tapahtumissa pitkin Suomea.

- Ajatukset yhteisöstä, jakamisesta, taistelusta ja rukoushiljaisuudesta tuntuivat omilta. Kävimme jonkun verran Taizéssa 70-luvulla. Valmistuimme molemmat 80-luvun taitteessa ja muutimme Ouluun töihin, Riitta jatkaa.

- *Nuorten konsiilin* tuloksena Suomessa syntyi Omenapuukylä ja sitten Morbackan hiljaisuuden yhteisö. Kaikessa tässä olimme mukana minkä pystyimme, mutta tiemme vei 80-luvun puolessavälissä lähetystyöhön Tansaniaan.

- Taizén opettama *jaka-*

minen, Jean Vanierin esiintuoma *köyhyyden sakramentti* oli arkipäiväistä elämäämme siellä noin 15 vuoden ajan. Kun tulimme pitämäksi aikaa Suomeen, aloimme kaivata Taizéen. Afrikassa emme osanneet sinne kaivata, valottaa Riitta.

- Aloimme käydä Taizéssa 90-luvun lopulla uudelleen, nyt neljän kasvavan lapsemme kanssa.

- Petyimme kun huomasimme, että Taizén veljien kutsu oli keskittynyt nuoriin ja elää heidän ehdoillaan. Taize ei ollut enää kiinnostunut meistä vaan tuuppi meitä jo eteenpäin. Niin etsimme Suo-

mesta yhteisöä, köyhyyden sakramenttia ja jakamisen mahdollisuutta, Riitta kuvaili.

- Anna-Maija Raittilan teksteissä ja puheissa esiintyivät usein fransiskaanisuus ja *kolmas sääntökunta*. Kerran pitkän etsinnän jälkeen saimme tietää, että Suomessa on katolisen kirkon piirissä Fransiskaaninen kolmas sääntökunta, ja innoissamme otimme heihin yhteyttä.

Tie katkesi kuitenkin lyhyeen, sillä katolisen kirkon sääntökunta ei ollut kovinkaan kiinnostunut heistä.

- Kaikki lapsemme opiskelivat Englannissa ja vähitellen meille alkoi valottua Anglikaanikirkon hengellisen elämän rikkaus. Pitkän nettisurffailun jälkeen löysin anglikaanikirkon sivuilta selkeää tietoa sen piirissä olevasta fransiskaanisuuudesta ja kolmannesta sääntökunnasta, Riitta kertoo.

- Luimme kuin lumoutuneina ja huomasimme, että hengellisestihän Taizé on hyvin lähellä fransiskaanisuuutta. Otimme yhteyttä ja meille lähetettiin lisätietoja. Niin alkoi yhteytemme Canterburyn tertiäreihin.

- Tarinassa on monta kohtaa, joissa vaadittiin sisukuutta ja etsintää, kohdattiin pettymyksiä ja vastarintaa. Koemme sattumukset kuitenkin Jumalan suureksi johdantukseksi.

Elämänsääntö ja noviisius

Mitä tarkoittaa sitoutua elämänsääntöön?

- Kun ryhtyy fransiskaaniksi on sääntökunta pikemminkin hillitsemässä kuin innostamassa. Pyrkijöitä on ilmeisen paljon. Jos sinnikkäästi jatkaa, edessä on postulaattina olo noin puolen vuoden ajan.

Tässä vaiheessa pitäisi olla jo yhteys paikallisryhmään ja oma ohjaajakin tiedossa. Sinikkäinä pääsimme mukaan, ja vaikka kirjeet Suomen - ja myöhemmin Afrikan - ja Canterburyn välillä viipyivät, yhteys säilyi ja kävimme Englannissa kerran tai kaksi vuodessa, Riitta kertoo.

- Ohjattavana laaditaan oma elämänsääntö peruselämänsäännön rungon mukaan, jossa kysytään sitoutumista *yhdeksään perussääntöön* ja niiden arvoa täytyy punnita konkreettisesti elämässään ja tilanteessaan.

- Nämä yhdeksän kohtaa (järjestyksessä) ovat henkilön suhde ehtoolliseen, katumukseen, rukoukseen, itsekuriin, rettriittiin, opiskeluun, yksinkertaiseen elämään, työhön ja kuuliaisuuteen.

- Nämä asiat ovat luullakseni esillä kaikilla kristityillä, ongelmana taikka ilona.

- Kuuliaisuus fransiskaaniliikkeessä on kuuliaisuutta elämän säännölle, jonka on itse itselleen luonut!

Kolmannen sääntökunnan tie

- Minulle fransiskaanisuus on jatkumoa Taizén teologialle, sitoutumiselle taisteluun ja rukoushiljaisuuteen, päivittäiseen Jumalan sanan lukemiseen ja yhteisöllisyyteen. Kummallista, mutta tämä kaikki oli käytännössä helpompaa Afrikassa kuin Suomessa.

- Fransiskaanisouden "köyhyyden ihanne" ei yllättäen tule voimakkaasti esille elämän säännön puitteissa. Solidaarisuus ja jakaminen, yhteisöllisyys ja toisten yleismaailmallinen huomioon ottaminen ovat itsestäänselvyyksiä monille kristityille mutta erityisesti fransiskaaneille, Riitta huomauttaa.

- Fransiskaanisouden yksi tunnusmerkki on ilo. Sen - kuitenkin rakkauden ja nöyryydenkin - tulisi näkyä fransiskaanin elämässä itsestäänselvästi.

Tämä ymmärrys, kuten myös fransiskaaninen "ajan hermolla oleminen", on tuonut paljon uusia ajatuksia ja haasteita.

- Olemme molemmat luterilaisen kirkon pappeja. Se ei ole este kolmanteen sääntökuntaan kuulumiselle.

- Paaveistakin Johannes XXIII (1881-1963) on kuulunut kolmanteen sääntökuntaan. Siihen kuuluminen on hengellinen tiemme, jota olemme päätyneet taivaltamaan vuosien etsinnän jälkeen, mietiskelee Riitta.

- Kävimme vastikään arkipiispanamme Jukka Paarman juttusilla kertomassa, että olemme anglikaanikirkon suojissa olevia tertiärejä ja jos Jumala suo, annamme lupauksemme vielä tänä vuonna.

- Piispanamme oli iloinen kuulemastaan ja antoi siunauksensa tälle tiellemme.

Pekka Mustakallio

The Third Order Society of St. Francis internetissä (englanniksi): www.tssf.org

Viisi teesiä askeesista

Teesit
- NYKYAJAN NAULANISKUT!

Disputatio
Columbae
contra
haereses
modernas

Naulataan kotioveen.

1) Askeetin pahin vastustaja on hän itse

Askeetti tietää, että peiliin katsominen on vaikeampaa kuin katseen kääntäminen muiden puutteisiin tai rakenteellisiin ongelmiin. Vielä vaikeammaksi hän tietää peilissä nähdyn tuntemisen, kaikkein vaikeimmaksi sen muuttamisen. Silti hän uskoo, että peilistä häntä katsoo imago Dei, jonka yksilövastuu ja velvollisuudet ovat sen mukaiset.

2) Totuus on teoissa

Askeettinen julistus ei ole sanoja, vaan arjen tekoja ja elämäntapaa. Kieltäymystä on helppo vaatia muilta, eteenkin vielä syntymättömiltä sukupolvilta, mutta se onnistuu vain yksilön omana valintana. Kauan eläköön hän, joka osaa elää yksinkertaisesti ja muita innoittaen. Tympeää askeettia ei kestä kukaan, iloisen askeetin jäljessä kulkevat kansanjoukot.

3) Onni ei ole koettelemusten puutetta

Askeetin onni on sitä, että hän kestää koettelemukset, mutta antaa kärsimykselle vain sen mikä kärsimykselle kuuluu. Voi häntä, jonka onni on helppoudesta ja huveista riippuvainen! Saakoon hän ylikuonnolliset ruumiilliset voimat, ettei hänen onnensa runsaus ole hänen ruumiinsa rappio.

4) Vapaita ovat kärsivälliset

Kärsivällisten ovat ne suoritukset, jotka ylittävät nykyhetken ja kantavat tulevaan. Kärsivällisten osana on sanoa moneen ei, voidakseen oikealla hetkellä vastata kyllä. Hetken kieltämys on tulevaisuuden vapautta, varmuutta, että kykenee tehtävään silloin, kun siihen kutsutaan.

5) Työn on suuri kunnia

Runsasta työntekoa on siedettävä kohtuuden, solidaarisuuden ja taloudellisen itsenäisyyden suureksi kunniaksi. Silti myös harjaantunein askeetti tarvitsee sapattinsa - lepäsihän Jumalakin luomisen työstä. Maustakoon silloin Johanneksen hunaja parhaat viinit, tehtäköön kakkuset vaaleimmasta mannasta, koristettakoon pöydät kedon kukin.

Maiju Lehmijoki-Gardner

Allekirjoittaneen dosentin kirja "Askeettien pidot – uskonnot ja syömisetiikka" ilmestyy syksyllä 2009

Muut mediat

TÄLLÄ PALSTALLA KYYHKYNEN OTTAA HALTUUN MERKITTÄVIMMÄT MUUT MEDIAT AJASSAMME.

RAAMATUN
HEPREAN
LUKEMISTO

Hepreaa helposti?

Tapani Harviainen & Raija Sollamo (toim.): Raamatun heprean lukemisto. Gaudeamus. 2009. 219 s.

Raamatun heprean lukemisto on uusittu painos Harviaisen ja Sollamon alunperin vuonna 1972 toimittamasta kirjasta. Luonnolliset jatkokysymykset kuuluvat: Miksi uusintapainos? Mitä uutta kirjalla on tarjottavanaan?

Tekijöiden mukaan uuden painoksen julkaisemisen syynä on alkuperäisen kirjan "auttamattomasti vanhentunut painotekniikka."

Perustelu kuulostaa uskottavalta kun ottaa huomioon, että alkuperäiset painokset on tehty kirjoituskoneella, ja että vokaalimerkit kirjoitet-

tiin niihin käsin. Tekstiasul-taan kirja onkin selkeä paranus aikaisempaan.

Kuitenkin voidaan kysyä, miksi kirjaan valitut raamatuntekstit ovat pysyneet yhtä lisäystä lukuunottamatta samoina?

Eikö heprean opiskeluun tarkoitettujen tekstien kokoomaa olisi ollut uudistetun painoksen myötä hyödyllistä laajentaa vaihtamalla osa tai jopa kaikki alkuperäisen kirjan teksteistä?

Kirja kattaa kyllä nyt koh-tuullisesti VT:n eri kirjaryh-miä ja kirjallisuustyyliä, mutta puutteitakin on. Esim. Kronistinen (Aikakirjat, Esra, Nehemia) tai apokalyptinen kirjallisuus (Daniel) eivät ole lainkaan edustettuina.

Varteenotettavia vaihtoehtoja olisivat tarjonneet myös hepreaksi kirjoitetut apokryfiset tekstit (esim. Sirakin kirja). Ovathan apokryfikirjat sisältyneet useisiin kristilisiin Raamattuihin, kuten vaikkapa suomalaisiin raamatunkäännöksiin aina vuosien 1933/38-käännökseen asti.

Joka tapauksessa kirja on oivallinen apu heprean opiskelussa. Sanastoa on liitetty mukaan sen verran, että sanakirjaa ei tarvitse kääntäessä plärätä jatkuvasti. Ainoastaan kielioppiasioita on palauteltava mieliin esim. Anneli Aejmelaen kirja Täyttä hepreaa apuna käyttäen.

Arto Nuutinen

Erään kulttuurikokemuksen anatomia

ELOKUVA:

MARTTYYRIT (MARTYRS, 2008)

OHJAUS: PASCAL LAUGIERV

Prologi

On helmikuinen torstai-ilta, kello yhdeksän. Istun yksin pimeässä elokuvasalissa. Alkumassa on ranskalaisen **Pascal Laugierin** *Marttyyrit*. Elokuva keräsi kehuja ja aiheutti kohua ympäri maailmaa kiertessään viime vuonna elokuva-festivaaleja.

Korviini on kantautunut huhuja pyörtyilevistä, ulos salista juoksevista, jopa oksentavista katsojista. *Marttyyrit* on jakanut myös kriitikkojen mielipiteet jyrkästi. Siinä missä toiset ovat tulkinneet elokuvassa kärsimyksen filosofiaa, on toisille näyttäytynyt vain mielenvikaista masokismia.

Juonipaljastuksia olen tietoisesti vältellyt: haluan kokea tämän puhtaalta pöydältä.

I Valkokangas herää eloon. Räikeän värikäs anime-traileeri lähtee pyörimään. Jostain syystä se vain alleviivaa pahaenteistä tunnelmaa. Vilkaisen vaistomaisesti ympärilläni. Olen todellakin ainoa katsoja koko salissa.

Jo *Marttyyrien* ensimmäinen kuva tekee selväksi, ettei tämä tule olemaan miellyttävä kokemus. Noin kymmenvuotias, vangittuna pidetty, pahoinpidelty ja kidutettu tyttö juoksee hädissään kameraa kohti.

Marttyyreissa ei ole jälkeäkään amerikkalaisen nykykauhun mustasta huumorista ja itsetarkoituksellisesta, genretietoisesta nokkeluudesta.

Sen sijaan elokuvan tunnelma on melankolisen painostava. Eurooppalainen? Tunnen lievää matkapahoinvointia.

Mieli yrittää suojautua monin keinoin: minähän olen itse maksanut tästä lystistä... Onkohan pääosanäyttelijä juonut kuvaustaukokahvinsa tuossa maskissa? Mitenhän tämä kohta on toteutettu teknisesti... Mikään ei auta.

Koska *Marttyyrit* ammentaa tehonsa ihmisluonnon synkimmistä varjopuolista, epämiellyttävä ajatus viiltelee tietoisuutta etäännyttämisyritysten keskellä: tällaista tapahtuu myös oikeasti.

Pascal Laugier kyllä osoittaa hallitsevansa lajityyppinensä konventiot mestarillisesti. Sen sijaan, että tyytyisi iskemään silmää kauhuyleisölle, hän kuitenkin hylkää pystytämänsä rakennelman elokuvan puolivälissä.

Inhorealistisen rankkojen väkivaltaryöppyjen jälkeen elokuvan tempo muuttuu. Jopa runollinen surumielisyys korvaa kiihkeän intensiteetin ja elokuva paljastaa toiset kasvonsa: *Marttyyrit* on eksistentiaalinen tutkielma kivusta ja kärsimyksestä.

Ja - jos mahdollista - tässä vaiheessa elokuvan katsominen muuttuu entistä vaikeammaksi.

Monet kauhufanaatikot ovat olleen hiukan pettyneitä elokuvan saamaan kääntöseen. Itse koen, että hylätesään lajityyppinsä tutuimmat tehokeinot, *Marttyyrit* repii lopullisesti tiensä ihon alle:

jopa genren etäännyttävä vaikutus on sysätty syrjään kärsimyksen kysymyksen tieltä.

Ja se kysymys tulee kohti, kiusaa, vaivaa, tekee pahaa. Huomaan vilkaisevani kelloa noin kymmenen minuutin välein. Vieläkö tätä on pakko katsoa!

Valkokankaan tapahtumat lävistävät käsityskyvyn rajat; samaistumismahdollisuuden riekaleet kuristavat kaulan ympärillä. Äärimmäinen väkivalta ei aiheuta minkäänlaisia adrenaliinipurkausta.

Katsomiskokemus on täynnä voimattomuutta, inhoa, surua. Katsojalle - minulle - ei suoda pienintäkään vapautusta, elokuvan viimeinen puolituntinen kuluu tuskallisen hitaasti.

Marttyyrien yhteydessä on mahdotonta puhua väkivaltavihteestä.

II
Elokuva on päättynyt. Istun

metrossa miettien, milloin viimeksi olen itse kokenut fyysistä kipua. Mieleeni tulee parin päivän takainen ruuolaittila. Pitelin jäistä pinaattikeittokuutiota hetken kädessäni. Sormenpäitä poltteli.

Fyysinen kipu ei ole osa arkipäivän kokemusmaailmaani, järjettömästä väkivallasta puhumattakaan. Sen sijaan fiktiivisestä fyysisestä kärsimyksestä on ollut varaa tehdä eksistentiaalisen pohdiskelun apuväline.

Kaikki televisiosuosikkini (The Sopranos, OZ, Deadwood, The Shield) ammentavat väkivallasta keskeisiä tehoja käsitellessään taitavasti ihmisyyttä.

Papiksi opiskelevaksi siviilipalvelusmieheksi olen aina ollut kummallisen kiinnostunut väkivallasta. Tunnen oloni likaiseksi.

Olen osa etuoikeutettua vähemmistöä, jolle kysymys kivusta on ensisijaisesti epä-

fyysistä. Mietin, miten se mahtaa rajata perspektiiviäni, mahdollisuuttani reflektoida ihmiselämää.

Dietrich Bonhoeffer kirjoittaa vankilakirjeissään (Kirjeitä vankilasta, Kirjapaja 2005), miten eksistentiaalinen filosofia ja psykoterapeuttit "todistelevat varmalle, tyytyväiselle ja onnelliselle ihmiselle, että hän on todellisuudessa onneton ja epätoivoinen".

Tällainen todistelu saavuttaa Bonhoefferin mukaan "pienen joukon intellektualisteja, degeneroituneita sellaisia, jotka pitävät itseään tärkeimpinä maailmassa ja siksi askartelevat mielellään itsensä kanssa."

Tavallisella ihmisellä ei ole aikaa eikä halua "tarkastella ehkä varsin vaatimatonta onneaan 'hädän', 'surun' ja 'onnettomuuden' näkökulmista." Mietin, olenko itsekin syyllistynyt tähän: redusoinko kristillisen uskon voiteeksi ih-

misen ja olemassaolon väliinseen kitkaan?

Mieleeni palautuu myös Leo Tolstoin pohdiskelu joukkilaan yläluokkaisen taiteen sisällöstä (Mitä on taide?, Taide 2000): "[T]osiasiassa melkein kaikki meidän piirimme ihmisten tunteet palautuvat kolmeksi sangen mitättömäksi ja ongelmattomaksi tunteeksi: ylpeydeksi, sukupuoli-seksi himoksi ja elämänahdistuksen tunteeksi."

Vähääkään eksistentiaalisen ahdistuksen todellisuutta kieltämättä, Marttyyrien muistuttaman todellisuuden valossa se tuntuu kuitenkin luksukselta.

III
Kristillisessä traditiossa kulkee Kristuksen kärsimyksen muistamista korostava uoma. Voisinko paastonajan hengessä tehdä Marttyyreista tässä mielessä itselleni merkityksellisen kokemuksen?

Ehkä elokuva olikin hengel-

lisessä mielessä terveellistä sielun kuritusta - eräänlaista kauneudesta ja rauhasta kiel-täytyvää askeesia?

Sanotaan, että kirkon sie-men on marttyyrien veressä. En pysty edes kuvittelemaan, miten itse toimin sellaises-sa tilanteessa. Tunnustelen sormenpäillä kaulassani roik-kuvan krusifiksin pintaa. Hät-kähdän tajutessani millaista kärsimyksen kuvaa kannan päivittäin mukani. Ja tä-män kärsimyksen pitäisi vie-läpä löytyä uskoni ytimestä!

Toisessa kirjeessä Bonhoeffer kirjoittaa: ”Uskon esi-merkiksi että ’kärsimykseen’ kuuluvat ratkaisevasti myös ruumiilliset kärsimykset, to-delliset tuskat jne. Me ko-rostamme niin mielellämme sielullista kärsimystä; mutta juuri senhän Kristus on otta-nut meiltä pois, enkä löydä mitään siitä Uudesta testa-mentista enkä varhaiskristil-lisistä marttyyrikertomusis-ta.”

Kristityn identiteetin kes-kus on Kristuksen *kärsimys*. ”Ei kukaan tunne kipujani niin kuin Jeesus”, lauloivat orjat puuvillapelloilla; va-pautuksen teologit ovat ko-rostaneet sorrettujen samas-tumista Jeesuksen fyysiseen kärsimykseen. Ehkä olen to-dellakin sokeutunut krusifik-sin raa’alle valolle, käsitteel-listänyt kärsimyksen.

The Passion of the Christ -elokuvalla Jeesuksen fyysi-sen kärsimyksen silmiemme eteen maalanneen **Mel Gib-sonin** kaikkia viimeisimpiä ohjaustöitä on syytetty liiasta väkivaltaisuudesta. Ei ole sat-tumaa, että maya-kulttuurin viimeisiin päiviin sijoittuvan Apocalypso-elokuvan loppu-teksteissä Gibson omistaa sen Abelin muistolle.

Ehkäpä vihan, väkivallan ja äärimmäisen kärsimyksen

maailmassa vain kipua tunte-va Jumala voi tarjota lohdu-tuksen.

Epilogi

Makaan omassa sängyssä, on yö. Käyn Marttyyrien koh-tauksia läpi mielessäni. En muista, onko elokuva milloin-

kaan mennyt näin syvälle.

Ajatukset herkistyvät väräh-telemään oman arkitodelli-suuden ulkopuolisille ärsy-keille. Verkkokalvolle piirty-neet kuvat runnovat sydämen seinämiä. Olen kykenemätön analyysiin, erittelyyn, arvi-oon. En osaa sanoa, olenko

nyt rikkaampi vai köyhempi.

Makaan sängyssä valveilla vielä puoli neljältä. Ja sitten: päätän korottaa Amnestylle menevää kuukausierää. Vai-vun pinnalliseen uneen.

Teksti: Lauri Kempainen

Kuvat: Cinema Mondo

Tekoja ihmisarvon puolesta

Osallistu maailmanparantamiseen rukoilemalla, vaikuttamalla ja lahjoittamalla.

Katso tarkemmin: www.kirkonulkomaanapu.fi

Tutustu myös:

www.changemaker.fi

www.pelastamaailma.fi

Avustustilit:

Nordea 157230-500504

Osuuspankki 572302-121551

Tapiola 363630-1864362

KIRKON ULKOMAANAPU

LUTERILAISET TEOLOGIT GLOBUKSEN ERI KOLKILTA
ÄÄNESSÄ.

Asketismia Afrikan todellisuudessa

Rev Esron Kapolo
NAMIBIA

*Namibian evankelis-luterilaisen
kirkon pastori ja Helsingin
yliopiston vaihto-oppilas*

Yksi ensimmäisistä asioista, joita opiskelin teologisessa yliopistossa oli asketismi, ja ajattelin, että se on upeinta, mitä ihminen voi Jumalan hyväksi tehdä.

Monet virsistä, joita laulamme kirkossamme viikoittain, ovat askeettista elämää eläneiden munkkien säveltämiä ja sanoittamia.

Useimmat noista ihmisistä uskoivat Kristuksen pikaiseen tulemiseen. Se usko oli kyllä hyvää, mutta kun aika kului täyttämättä heidän odotustaan, he alkoivatkin kirjoittaa kasapäin hymnejä.

Kun valmistuin ja minut ordinoitiin, olin epätietoinen siitä, kuinka saisin kontekstualisoitua erittäin tärkeänä pitämäni askeettista elämäntapaa omassa yhteisössäni.

Kyläseurakunnassa Pohjois-Namibiassa, jossa palvelin noin vuoden ajan, kokoontuu

neljän vanhuksen rukousryhmä.

He kokoontuvat joka sunnuntai kirkon sisäänkäynnin eteen, missä he istuvat maahan rukoillemaan ja itkemään. Näillä neljällä - sokealla miehellä ja kolmella naisella - on jotain yhteistä. Yritin selvittää mitä se on.

He tulevat kaukaa. Yksi heistä menetti miehensä ja koko omaisuutensa sodassa. Nyt hän asuu pienellä maapalstalla, joka joutuu sadekausina tulvan armoilla.

Toisen kaikki lapset, jotka häntä elättivät, kuolivat aidiin ja hän pitää nyt huolta orvoiksi jääneistä lapsenlapsistaan ja on riippuvainen sosiaaliavusta, joka ei kata edes hänen perustarpeitaan.

Kaikki tietävät, että afrikkalaiset elävät yhteisöllistä elämää. En kuitenkaan tiedä, kuinka monet ovat selvillä,

että tämä yhteisöllisyys on nykypäivänä asteittain katoamassa. Jokainen pyrkii pääsemään mukaan kapitalistiseen järjestelmään, jossa ei enää ole varaa yhteisöllisen elämän arvoille.

Noiden vanhusten kaltaiset ihmiset löysivät itsensä syrjäytyneiden joukosta yhteiskunnan laitamilta. Heillä ei ollut muuta vaihtoehtoa kuin etsiä löhtua toistensa seurasta rukouksessa kirkkomme edessä.

He eivät tee sitä päästäkseen lähemmäs Jumalaa tai elääkseen eettistä elämää. Kyse on yksinkertaisesti siitä, että he ovat köyhiä. Selviytyäkseen ja täyttääkseen perustarpeensa he haluavat yhteisön. Toisin sanoen: he eivät ole vapaaehtoisesti päättäneet eristäytyä vaan järjes-

telmä
ajoi hei-
dät syrjään.

Mikä voisi olla minun viestini tällaista elämää eläville ihmisille? "Autuaita ovat köyhät, sillä heidän on taivasten valtakunta?"

Tämä on monien elantonsa eteen kamppailevien ihmisten ajatusmalli Afrikan kontekstissa. Mutta se voidaan käsitellä myös väärin. Me emme väistämättä pääse lähemmäs Jumalaa, kun olemme köyhiä. Jotkut kirkot saarnaavat näin saadakseen jäseniä, ja vaikka he kuinka näin saarnaavat, ihmiset eivät löydä ratkaisua

arkensa ongelmiin.

Afrikassa korostuneen askeettista elämää on vaikea kuvitella, kun ympärillä ihmismassat kamppailevat pysyäkseen hengissä. Köyhyys on asia, joka erottaa ihmisiä yhteisöistä.

Näille syrjäytyneille kirkko on ainoa vaihtoehto; ei välttämätön pelastukselle, mutta keskellä elämää paikka jonne voi mennä ja jossa pyytää Jumalaa antamaan tämänpä-

väimenkin leipä.

Kun toisaalla paastotaan vapaaehtoisesti, toisaalla olisi todella käyttöä kunnon ruualle. Kun toisaalla luksuselämän keskellä koetaan tarvetta askeettiselle vaihtoehdolle, kärsivät miljoonat lapset toisaalla samassa maailmassa ruuanpuutteesta.

Minulle asketismi tarkoittaa ennen kaikkea rakkautta lähimmäistä kohtaan. Sitä on kristittynä eläminen ja kuuliaisuus Jumalalle. Kun näemme toisen hädän ja toi-

mimme rakkaudellisesti sen kohdatessamme, osoitamme kuuliaisuutta ja uskollisuutta Jumalalle.

Maaailma on velvollinen jakamaan luonnon- ja voimavarojaan jokaisen luodun kesken. Tällaisessa tilanteessa kirkkojen ja hallitusten tulisi Afrikassa rohkaista ihmisiä työskentelemään kovasti. Hengellinen ilosanoma yksin ei leivo leipää pöytään - tästä syystä kirkot, jotka saarnaavat vain hengellistä apua syyllistyvät Jeesuksen kokonaisvaltaisen pelastusnäemyksen väärintulkintaan.

Kyyhkynen featuring:

KIRJOITETTUAAN YLIOPILAAKSI VILLE HUKIA JÄTTI
SIIHENASTISEN ELÄMÄNSÄ LOPULLISESTI TAAKSEEN JA JÄTTI
KOTISEUTUNSA KAINUUN. MUUTAMAN VUODEN KULUTTUA
HÄN ANTOI LUOSTARILUPAUKSEN. NYT 25-VUOTIAS ISÄ
VASILIOS TOIMII MUNKKIDIAGONINA KYPROKSELLA.

Avaruusajan askeetit

Jos luostarikilvoitus olisi vain jotain hengellistä jumppaa, hämää mystiikkaa tai pelkkää itsensäkiduttamista, ei sen harjoittaminen vaatisi erillistä luostarilaitosta tai vetäytymistä sellaiseen. Onhan olemassa paljon uudempia ja ajanmukaisempia liikkeitä täyttämässä tällaisia henkisen elämän ammottavia aukkoja. Viime aikoina siitä on tullut jopa oiva markkinarako.

Kristillinen askeesi on aina ollut - jopa äärimmäistapauksissaan - syvältä luotaavaa, hengellistä harjoitusta. Se ei ole koskaan ollut itse päämäärä vaan keino saavuttaa tietty sielun hiljaisuus, sydämen nöyryys, syvempi rakkaus ja yhteys Kolmiyhteiseen Jumalaan. Esimerkiksi rukousnauhan avulla lausuttu lyhyt rukous ”Herra, Jeesus Kristus, armahda minua”, ei ole vain keino, joka auttaa meitä keskittymään tai rentoutumaan. Se ei ole mitään kristillistä joogaa tai transsendentaalista meditaatiota tai kristillinen mantra. Jeesuksen rukous on toiselle henkilölle, Vapahtajallemme ja Lunastajallemme, ihmiseksi tulleen Jumalalle, Kristukselle osoitettu avunhuuto, sydämen rukous. Kristukseen uskova rukoilee Kristusta ja Kristuksessa. Munkki ei tee maahankumarruksia saadakseen hienot vatsalihakset, tai paastoa dieetin takia, vaan osoittaakseen katumuksen mielentilaa, himoista ja pahoista tottumuksista vapautumista.

Kristillistä askeesia on esiintynyt kirkossa jo hyvin varhaisista ajoista alkaen. Joukkoliike siitä tuli kuitenkin vasta 300-luvulla, jolloin kristittyjen vainot laantuivat. Aikaisemmin oli kristittyjen uskoa vahvistanut marttyyrien vuodattama veri, mutta nyt tätä uskoa vahvistaisi lukemattomien erakoitten ja - myöhemmin järjestäytyvien - luostariveljien ja sisarien vaivannäöt, kilvoitukset, rukoukset ja kyneleet. On sanottu, että samalla tavalla kuin Kristus valaisee enkeleitä ja enkelit munkkeja, niin munkit valaisevat hyveillään uskovien laumaa. On kulunut jo 1700 vuotta ja silti luostarit ovat toiminnassa. Tosin niitä kansoittavien kilvoittelijoiden määrä on huomattavasti vaatimattomampi kuin ennen.

Monet nuoret kuitenkin edelleen hakeutuvat luostareihin. Osa hakee lyhyttä hengellistä ekstaasia tai liittyy veljestykseen muista ulkonaisista syistä. Ja jäädessään paitsi siitä mitä tavoittelivat, palaavat he takaisin ”maailmaan”. Osa kuitenkin

ISÄ VASILIOS HUKIA

- ORTODOKSIMUNKKI

tajuaa luostarielämän tarkoituksen ja hengen. He tulevat osaksi yli tuhatvuotista luostariperinnettä. Yleisesti ottaen nykyinen sukupolvi on paljon paremmin koulutettua kuin ennen. Monikielisiä, kaiken maan maistereita ja tohtoreita, ekonomeja, ergonomia, arkkitehtejä, insinöörejä, filologeja, teologeista nyt puhumattakaan. Tässä se monta kertaa tökkiikin. Koulutus usein vahvistaa itsekkyyttä ja turhamaisuutta ja ajatus perunoiden kuorimisesta jonkun vanhan ja äksyilevän ”peruskoulumunkin” valvonnassa aiheuttaa usein parran enneaikaista harmaantumista.

Missä ovat nykyajan ruohonsyöjät, sulkeutujat, paikallaan seisijat, pylvään päällä kilvoittelijat, puussa istujat, houkat, valvojat, kilvoituskahleikatantavat janiinedelleen? Äärimmäiset askeesin muodot ovat jääneet pyhien elämäkertojen sivuille tuottamaan pientä häpeää niitä lukevalle ”teknomunkille”. Vaikka pystymmekin vain murto-osaan, se ei tarkoita, etteivätkö nykyiset munkit ja nunnat täyttäisi velvollisuuksiaan kutsumustaan kohtaan. Henkilökohtainen rukoussääntö, maahankumarrukset, Jeesuksen rukous, paastot, kuuliaisuus tehtävät ja jumalanpalvelukset täyttävät ne 24 tuntia varsin tehokkaasti. Kaikissa kilvoituksissa on aina ollut tärkeintä kohtuullisuus ja kultaisen keskitien noudattaminen. Liika on aina liikaa ja liian vähän on riittämätöntä. Innoituksena ja oppaana meillä on pyhien isien opetukset ja elämäkerrat, joiden viisaus ja tarkkanäköisyys ovat aina yhtä ajankohtaisia.

Luostarielämässä on iloa, joka ei ole tästä maailmasta. Munkkien ilo on hiljaista, puhdasta, hyveissä kilvoittelevan sielun iloa. Luostarikilvoitus on sisäistä, salaista elämää. Se on kristillisyyden hengen absoluuttinen ilmentymä, kapea tie, joka johtaa taivasten valtakuntaan. Tätä iloa ovat maistaneet ja kokeneet lukemattomat erakot, munkit ja nunnat vuosisadasta toiseen meidän päiviimme asti. Suokoon ihmisiä rakastava Jumala tuota iloa myös nykyiselle ja tulevalle munkkisukupolvelle, avaruusajan askeeteille.

Siunauksin

**munkkidiakoni, isä Vasilios Hukia,
Kykkoon Jumalanäidin luostari, Kypros**

TYT:n ruumiinavaus

KYYHKYKEN POMMITTAA TYT:N PUHEENJOHTAJIA
LAURA LEIPAKKAA JA TUULI KOTISAARTAA SUORILLA
KYSYMYKSILLÄ. KYSYMYSEHDOTUKSIA OTETAAN
VASTAAN: tyt-kyyhkynen@helsinki.fi

KYSYMYKS: Miksi opiskelijan täytyisi kaiken hektisen ja epävakaa elämänsä keskellä integroida itsensä TYT:n toimintaan? Ja miksi tuntuu siltä, että yhdistyksessä on aina samat naamat vallankahvassa, sellainen sisäpiiri?

VASTAUS: TYT:ssä on aina puhuttu sisäpiiristä ja siitä, että toimintaan on vaikea päästä mukaan. Ei pidä paikkaansa.

Tässä pieni tarina. Olipa kerran fuksityttö, joka tuli teologiseen tiedekuntaan. Hän kiinnostui myös TYT:n opiskelijatoiminnasta.

Käytyään muutamissa tapahtumissa hän ajatteli, ettei tästä mitään tule. TYT tuntui etäiseltä ja sisäpiirimäiseltä. Kuinka väärässä hän olikaan. Pari vuotta kului ja tyttö kasvoi fuksista kolmannen vuoden opiskelijaksi. Hänestä tuntui, että opiskelijaelämästä puuttui jotakin. Niinpä TYT astui kuvaan mukaan.

Se alkoi ihan pienestä. Tyttö löysi tiensä keskustelupiiriin. Pari kertaa siellä

käytyään hän huomasi kuinka mukavaa siellä olikaan – uusia ihmisiä ja uusia kokemuksia. Tästä innostuneena tyttö päätti kokeilla onneaan ja lähteä mukaan TYT:n hallitukseen.

Sitä päätöstä hän ei ole joutunut katumaan, samalla tiellä hän on vieläkin. Nyt vuotta myöhemmin hänellä on lukemattomia uusia ystäviä ja kokemuksia sekä uskomattomasti onnellisia muistoja.

Hän löysi itsestään uusia puolia ja huomasi, että opiskelijajärjestö antaa opiskeluun opiskelijaelämän. Tämä onnistuu myös ilman TYT:tä, mutta minulle se oli oikea reitti opiskelijaelämän ihme-maahan.

Miksi sitten lähdin mukaan TYT:n toimintaan? Saadakseni kokemuksia, tutustuakseni yliopistomaailmaan ja saadakseni uusia ystäviä.

Kaikki syyni ryhtyä TYT-aktiiviksi ovat toteutuneet ja rikastuttaneet elämäni. Veikkaan, että muilla TYT:läisillä

– uusilla ja vanhoilla – on kullakin oma TYT-tarinansa. Joillakin se on jo päässyt onnelliseen päätökseen, toisilla se elää vasta jännittävimpiä hetkiä.

Joku on joskus sanonut, että vain matkalla – ei päämäärällä – on merkitystä. Tällaista filosofiaa olen soveltanut omaan opiskelu-aikaani. Valmistuminen on väistämättöntä – on se, uskokaa pois – mutta matkalla sinne haluan kokea mahdollisimman paljon. Keinoni näihin kokemuksiin on TYT, koska se on teologille koti.

Puheet sisäpiiristä voin kumota. Itse pääsin tunte-mattomana ja tietämättömänä nopeasti mukaan TYT:n elämään, ja nykyisessä hallituksessa ainakin puolet on ensikertalaisia. He kaikki ovat ajatelleet, että TYT:llä on heille jotain annettavaa.

Mutta vaatiiko TYT:ssä toimiminen sitten tietynlaisen luonteen? Pitääkö olla tuhotoman innokas ja aktiivinen tekemään ja osallistumaan

kaikkeen?

Ei. TYT:n toimintaan voi tulla mukaan niin paljon kuin jaksaa ja huvittaa. Tekee nakin silloin tällöin bileissä, hengaa Olkkarissa tenttikahveilla, lähtee mukaan toverineuvostoon tai hallitukseen. Kaikki nämä ovat yhtä arvokkaita tapoja olla mukana!

TYT on kaikkia teologian opiskelijoita varten, siksi on tärkeää että sen toimintaan osallistuu mahdollisimman moni meistä. Ja jos tuntuu siltä, että samat TYT-naamat näkyvät aina, sitä ei kannata pelästyä, sillä heille TYT on niin tärkeä, että he jaksavat olla mukana sen toiminnassa vuodesta toiseen.

Nämä vuodet kuitenkin vierivät ja opiskelijat vaihtuvat. Siksi TYT tarvitsee myös uusia kasvoja. Se voitkin olla juuri sinä. Elämä on täynnä yllätyksiä ja TYT voi olla yksi niistä. Tartu siis tilaisuuteesi oppia tuntemaan TYT ennen kuin matka päättyy.

Vastaus: Laura Leipakka

KYYHKYSEN VANKKUMATTOMIN VIHOLLINEN, KYYN PÄÄ-
TOIMITTAJA TOHTORI KAAOS ON OSTANUT PALSTATILAA
LEHDESTÄ. TOIMITUS PESEE KÄTENSÄ TÄSTÄ!

Kujerrus lakkaa – ääneen pääsee

TOHTORI / ~~K~~AAOS!!

HYVÄ KYYHKYLÄINEN,
NÄYTÄ MINULLE YKSIKIN
KURJUUDEN JALOSTAMA IHMINEN
(EI NELSON MANDELAA...)!

NIUKKUUDEN MARKKINAT
EI TÄTÄ KANSAA TYÖLLISTÄ!
VAI ONKO HEIDÄN TOIVONSA
TAANTUMUKSESSA?

EI IHMINEN JAKSA KANTAA SYLLISYTTÄ
VÄHÄISEN ONNENSA KUSTANNUKSELLA,

HURSKASTELU ON HARVOJEN

ETUOIKEUS!

TOHTORI / ~~K~~AAOS